

Onmiddellijk nadat het zwembaddrama een einde had gemaakt aan wat vooralsnog geen naam mocht hebben, was ik er niet toe in staat. Totale verwarring overheerste mijn dagen en vooral ook de nachten waarvan de duisternis mij op een gegeven moment erg aanlokkelijk toescheen. Maar nu, zowat een kwarteeuw later, heb ik de pen ter hand genomen om ons verhaal neer te schrijven.

Waarom ik zolang heb gewacht? Om de tijd te laten inwerken op de meest pijnlijke details zodat de scherpe randen worden bijgeschaafd? Omdat ik het verhaal tientallen zo niet honderden keren aan mezelf heb verteld, zodoende herwerkt en bekeken vanuit diverse invalshoeken? Eerlijkheidshalve moet ik toegeven dat ik enige terughoudendheid ondervond om de overrompelende emoties nog een keer te laten oplaaien, en ik niet wist of mijn beproefde hart ertegen bestand zou zijn om in de zoveelste herbeleving te ervaren wat echte liefde van je vraagt.

Dat ik nu toch de moed vind om het te vertellen, heeft er ongetwijfeld mee te maken dat mijn – of zeg ik beter onze – liefdesgeschiedenis heel nauw verweven is met het levensverhaal van Saleem, een politieke vluchteling die zich een tijdlang liet meedrijven op de golfstroom van de protagonist. De afstand van een kwarteeuw zou de blinde vlekken die elke liefde meedraagt, toedekken met de mantel der vergetelheid, en tegelijkertijd nieuwe sporen blootleggen die ons geheugen uit hoofde van zelfbehoud tot dan uit de weg ging.

Na een paar slapeloze nachten heb ik uiteindelijk beslist me een bepaalde vrijheid toe te staan. Om een meer hedendaagse kijk op het verhaal mogelijk te maken, leek het me wenselijk de complexe levensstroom die zich in dat laatste

jaar van een turbulente twintigste eeuw aan mij voltrok, vanuit een externe figuur neer te schrijven. Ik doopte haar Nina. Of dit de authenticiteit niet in het gedrang brengt? Elk geschreven verhaal is in se een zoektocht naar de waarheid, al moet van bij aanvang duidelijk worden gesteld dat deze delicate queeste noodzakelijkerwijs zijwegen inslaat. Om uit te vinden moet je immers naast de gebeurtenissen kijken.

I

Nina nestelde zich in de leren fauteuil bij het raam en overschouwde de bar waar Europese toeristen zich nog niet waagden. Bar Rosti in het hart van de wijk Pigneto lag er op dit vroege middaguur verlaten bij. In de vergulde spiegel tegen de groene wand was ze zichzelf tegengekomen, en geschrokken van haar droefgeestige blik die ze bij een vluchtige oogopslag aan een andere gast had toegeschreven.

De trip naar Rome had een feestreis moeten worden. Na zeven jaar hadden Sven en zij iets te vieren wat door de eeuwen heen slechts oogluikend werd toegestaan. Maar nu, op het einde van het millennium, gepaard gaande met de afbrokkeling van het traditionele tweeoudergezin, werd de schreeuw om bestaansrecht van het nieuwe liefdesfenomeen alsmaar luider. Sommige universiteiten, waaronder de faculteit Psychologische wetenschappen in Parijs, zetten via onderzoeksprojecten hun schouders en hun beste psychoanalytici onder de onttovering van het ménage à trois. Sven zou er dit jaar zijn medewerking aan verlenen.

Om de zoveel seconden zochten haar ogen het display van haar nokia. Maria Rosti bracht een cappuccino. Haar oren waren behangen met zilverkleurige creolen en haar zwarte fonkelende ogen keken Nina meewarig aan. Het grootste deel van haar cliënteel waren wachtende mannen, zei ze, slechts

een enkele keer ontmoette ze hier een vrouw. Ze wachtten op de komst van een zakenpartner, hoewel het zakenkwartier zich meer in het noorden van de stad bevond. Daarnaast waren er vaak gasten, die hier een vriend of vriendin hoopten terug te vinden die ze bij een emotionele aangelegenheid uit het oog waren verloren. Haar beschouwing raakte Nina, ongetwijfeld waren haar woorden als troost bedoeld. Nina wachtte tot de naam Sven zou oplichten, ergens verkeerde ze in het ongewisse of hij inmiddels tot een afgesloten hoofdstuk behoorde, dan wel een nieuwe, lang verhoopde episode in haar leven zou inluiden.

Op de toeg trok een schreeuwelijke trol op een paddenstoel de aandacht. Verder had je in een rode bloempot een papieren bloem met het cijfer vier in het hartvormige hart. De ornamenten lieten haar gedachten naar Amsterdam terugkeren, waar ze zowat tien jaar geleden met Jakob door de minder bekende wijken dwaalde. De ramen leken er stuk voor stuk op etalages van seksuele frustratie, had haar toenmalige echtgenoot opgemerkt.

Uit haar nokia kwam de zachte melodie van een Pools liefdeslied, het scherm lichtte op.

SVEN

Net uit de kerk gekomen, stevige zeebries. Wat doe jij nu?

Ze vertikte het hierop te antwoorden.

Hoe was het?

Onbeschrijflijke droefheid. Waar ben je?

Bar Rosti in Rome. Je zou dit moeten zien – of beter, je had dit kunnen zien –, dacht ze terwijl haar duim de voorwaardelijke wijs doorstuurde.

‘Dit verdriet is iets wat ik met Marjan moet delen, Anton en Jacky zijn sinds onze jeugd gemeenschappelijke vrienden.’ Zijn gedempte woorden hadden door de telefoon geklonken

alsof ze van iemand anders afkomstig waren. Hij bracht de boodschap in de gezwollen taal die hij als psychiater vaak hanteerde om aan de navrante lotgevallen van zijn patiënten nog enige grandeur te verlenen. In gedachten zag ze Sven wegstaren naar de houtskooltekening van een liggend naakt tegen de grijze wand van zijn praktijkruimte.

Vrijdagnacht had zijn goede vriend Anton midden op de autoweg langs de Belgische kust halt gehouden. Op de rijweg lag een donker gevaarte en hij zal gedacht hebben dat hij kon helpen. Misschien was het een mens die uit de auto was gevallen of gegooid. Het is quasi onmogelijk om de laatste gedachten van een dode te achterhalen. Kwamen zijn beginjaren als spoedarts in hem op, toen hij in het centrum van het nachtelijke uitgaansleven tientallen mensen naar de kant van het leven terughaalde? Zijn auto, een metallic-blauwe volvo, stond om vier uur 's nachts te knippen op de pechstrook toen de hulpdiensten arriveerden.

Anton was orthopedist met een behoorlijke faam, maar midden in de nacht na een bijeenkomst van artsen die was uitgelopen op een verjaardagfeestje, had hij er niet aan gedacht om een fluohesje aan te trekken en was hij naar het bedekte mysterie toe gelopen. Een aankomende auto had Anton te laat opgemerkt, hem met zijn rechterflank gegrepen en hoog in de nacht teruggegooid naar zijn oude leven dat hij niet meer bereikte.

'Zijn hoofd keek naar zijn rug.' Zo had Sven de toestand van zijn vriend omschreven, toen ze hem twintig meter verder in de gracht terugvonden. 'Zover kan niemand omkijken naar het verleden,' voegde hij eraan toe. 'Anton was nooit stipt met maatschappelijke conventies, maar dit... dit – ze hoorde zijn stem overslaan – had hij niet verdiend.' De grijze deken waarvoor hij zijn leven riskeerde, verborg een kastdeur met een spiegel die als bij wonder intact was gebleven. Hun

feestreis naar Rome moesten ze gezien de omstandigheden annuleren.

De opschorting van hun feestreis zou haar bijdrage zijn aan het tragische ongeval. Toen ze niets meer zei, had Sven gevraagd of ze erover kwam praten. Dat wilde hij telkens weer, alsof door erover te praten Antons hoofd weer recht op zijn schouders kwam te staan en de trip naar het hart van de Westerse beschaving onbezwaard kon doorgaan. Een uur lang had ze naar zijn relaas geluisterd. Tijdens de pijnlijke stiltes had ze af en toe geknikt en haar tranen teruggedrongen, ze hilde immers om het foute verdriet.

Gisteravond was Nina dan alleen in Rome aangekomen. Sven had nog gevraagd of het wel een goed idee was om zonder hem te vertrekken. Toevallig – als je internet een toevallig medium kon noemen – had ze na het gesprek met Sven dat eindigde in een gapende leegte, op een booking site Sarah gevonden. De vrouw maakte een authentieke indruk, was Joodse en fotograaf. Haar zoon studeerde op dat moment in Barcelona en dus verhuurde ze zijn kamer aan Europese toeristen. De hotelsuite had Sven geannuleerd.

Het scherm lichtte weer op.

Ik bel je vanavond. Sven

Hij kreeg de beate glimlach van een smiley terug. Terwijl haar hoofd nog aarzelde, zette haar duim het mobieltje uit.

Op een koude winteravond begin februari had ze met Sven naar een film van Pasolini gekeken met deze wijk als decor. Maria, de uitbaatster van de bar, zou straks met haar door de straten dwalen. Via del Pigneto waar de bar zich bevond, vertoonde een aaneenschakeling van graffiti. De rode mond naast de ingang deur was door een Nigeriaan in één nacht aangebracht, had Maria haar verteld. De volgende ochtend had ze

er stomverbaasd naar gekeken en onmiddellijk berust omdat het erger had gekund.

Terwijl de geur van pasta carbonara haar neus prikkelde, gingen haar gedachten naar hun huis bij het bos waar ze nog altijd met haar zoon woonde. Angelo stond bij het fornuis en kookte de spaghetti *al dente*. Zou hij ook groenten garen voor in de saus? In Rome verwerkten ze in de pasta een specifieke groene bloemkool, geen paprika, wel kleine tomaten die, in de zuiderse zon gerijpt, heel pittig smaakten. Dacht hij er op tijd aan de bolognaise-saus uit de diepvriezer te nemen? Tweeëntwintig was Angelo en nog steeds be kroop haar een ongemakkelijk gevoel telkens ze hem achterliet.

2

Ze herinnerde zich een consultatie bij de gynaecoloog in het ziekenhuis. Na het inwendige onderzoek had de arts Nina de eenvoudige vraag gesteld hoe het met haar ging. Toen ze haar mond opende en er niets kwam, welden tranen in haar op die op een gegeven moment loslieten. De arts had zich geen raad geweten met haar ontlading die minutenlang doorging. Hij was achter zijn bureau gaan zitten en tastte naar het groene afscheurblokje. Hoelang kon hij een vrouw laten huilen binnen de praktijken? Toen de waterval voor hem enigszins bedaarde, verwees hij haar vriendelijk maar resoluut door naar collega Sven Devriendt. Een psychiater is een deskundige in emoties, hij weet wanneer een grens overschreden is, de grens van het humane, de limiet van het aanvaardbare, verzekerde de gynaecoloog haar.

Drie weken later zat ze in de wachtzaal van het souterrain waar de dienst psychiatrie was ondergebracht. Dokter Devriendt leek met zijn open blik een betrouwbare man. Zijn